

Manifest

TIME TO PARTY!

- Onze visie op uitgaan in Nederland -

Probleemschets, doel manifest

Met dit manifest wil Perspectief, ChristenUnie-jongeren, door een integrale visie op uitgaansbeleid bijdragen aan de verschillende discussies die momenteel worden gevoerd rondom de openingstijden van horeca gelegenheden. Denk bijvoorbeeld aan vroegopstap.nl en laatopstap.nl, de discussie over happy hours en het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en frisseesten. Ofwel: we willen onze visie geven op het stapgedrag in Nederland in het algemeen.

Uitgaan is leuk en gezellig. Dit moeten we vooral zo houden! Om het uitgaan in Nederland leuk te houden, moeten we de problemen die er momenteel zijn onder ogen komen en oplossen. Daarom beginnen we dit manifest met een probleemschets. Daarna volgen enkele *best practices* uit binnen-en buitenland. Deze voorbeelden kunnen dienen ter inspiratie voor alle stakeholders in het uitgaansleven. Tot slot zullen wij enkele politieke maatregelen noemen die de overheid op verschillende niveaus zal moeten implementeren om ervoor te zorgen dat uitgaan leuk blijft.

Probleemschets

Uitgaan veroorzaakt soms overlast. Mensen die in een uitgaansgebied wonen, die slapen in de weekenden minder (geluidsoverlast). Er is steeds meer agressiviteit in het uitgaansleven¹, en er is vandalisme en openbare dronkenschap². Dit vergroot het gevoel van onveiligheid voor mensen die uitgaan, en voor ouders van jongeren die uitgaan.³ Een deel van deze problematiek wordt veroorzaakt doordat het uitgaansleven steeds later op gang komt. Het eerste probleem dat wij signaleren is een gebrek aan **veiligheid**.

Een tweede probleem is dat de manier waarop jongeren nu uitgaan vaak schadelijk is voor de **gezondheid van jongeren**. Hierdoor kunnen zij in de toekomst problemen krijgen met alcohol(verslaving). Veel meer jonge mensen lijden op dit moment aan Korsakov (hersenschade) dan vroeger. Dit komt door te vaak drinken en te jong starten met drinken. Een belangrijk aandachtspunt is op dit moment ook dat veel meisjes heel jong en heel veel drinken. Gebleken is dat de trend de toenemende consumptie gewoon doorzet, zelfs als meisjes zwanger worden!

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat het alcoholgebruik en de schade daarvan onder jongeren schrikbarend toeneemt⁴ (mede gestimuleerd door de zogenaamde happy-hours⁵). Zo steeg het aantal jongeren met een alcoholvergiftiging in de periode 2000-2006 met 380%(!), en loopt het aantal jongeren met een hersenbeschadiging door het drinken van alcohol steeds verder op. Ook het gebruik van hard- en softdrugs in de horeca neemt steeds verder toe⁶. In het uitgaanscircuit zijn soft- en harddrugs (zoals cocaïne en speed) te makkelijk verkrijgbaar. Aankoop ervan vindt meestal plaats via vrienden en bekenden. Soms worden drugs in combinatie met alcohol gebruikt. Dit leidt niet alleen tot moeilijk voorspelbare effecten maar ook tot enorme gezondheidsrisico's.⁷ Veel van deze problemen vinden hun oorsprong in een onvolledig uitgaansbeleid.

Een derde probleem is de **trend van het later stappen**. Wij vinden dit een probleem op zich, en wel om twee redenen. In de eerste plaats omdat cafés op vroege tijdstippen niet gezellig

---

¹ 'Feiten en cijfers', centrum criminaliteitspreventie veiligheid, www.hetccv.nl

² Uitgaansoverlast, CCV.

http://www.hetccv.nl/dossiers/Uitgaan_en_recreeren/Veilig_uitgaan/uitgaansoverlast/?more

³ <http://sdnl.nl/stalpers.htm>

⁴ Trimbos instituut, www.trimbos.nl, TNO, www.tno.nl

⁵ Universiteit Twente, http://www.utwente.nl/nieuws/pers/archief/2007/cont_07-012.doc/

⁶ Centrum voor drugsonderzoek, Vergelijking Druggebruik POLS/Jongeren en NPO, <http://www.cedro-uva.org/lib/abraham.cbs.html>

⁷ Jellinek Preventie, Brijder Verslavingszorg en DeltaBouman., iov het Trimbos instituut, 2006

zijn: wie gaat er nu 's avonds om acht uur in een kroeg zitten? Dit moedigt jongeren aan later op stap te gaan. Een heel ander risico is dat zij thuis, op straat of in keten indrinken. Oftewel: het effect versterkt zichzelf. De tweede reden is dat jongeren op deze wijze te weinig rust krijgen. Het is inmiddels een bekend fenomeen dat jongeren op maandagmorgen hun roes in de les uit zitten te slapen. Dit kan niet de bedoeling zijn van een gezellige avond stappen.

Vanwege de drie genoemde problemen, veiligheid, gezondheid en het steeds later stappen, is het nodig dat we met politiek, horeca, jongeren, onderwijs en ouders om de tafel gaan en leren van elkaar. Daarnaast moeten we kijken naar verschillen in trends tussen steden en landelijke gebieden. Tot slot is het nuttig om van elkaar te leren: van Katwijk tot New York, en van Tilburg tot Lisse zien we goede initiatieven. Verschillende voorbeelden uit deze plaatsen zullen wij gebruiken om aan te tonen dat regulering rondom uitgaan het uitgaan niet saaier, maar juist leuker maakt!

Best practice

De politiek is niet de eerst aangewezen om de problemen in het uitgaan op te lossen. De grootste verantwoordelijkheid ligt bij jongeren zelf, hun ouders en de horeca. Pas daarna komt de politiek om de hoek kijken. Daarom richten wij ons in dit deel van ons manifest op jongeren, hun ouders en de horeca zelf door een aantal succesvolle voorbeelden te noemen.

Wij beperken ons in dit hoofdstuk. Immers, wij willen niet iedereen voorschrijven wat ze moeten doen, maar vooral aanzetten tot gesprekken. Wij kijken graag vanaf de zijlijn toe hoe verschillende groepen met elkaar in gesprek gaan, en springen graag bij in het faciliteren van discussies.

JONGEREN

- Ga niet elke dag uit en drink niet elke dag. Probeer uitgaan te beperken tot één bepaalde dag of dagen in de week. Zo voorkom je een verslaving.
- Bespreek alcohol en drugsgedrag met je vrienden: het is bekend dat veel jongeren veel drinken, roken en drugs gebruiken omdat ze het *cool* vinden. Is dat in jullie vriendengroep ook zo, of niet?
- Zoek alternatieven! Ga een keer Turkse thee drinken, in plaats van naar de kroeg uit eten, of probeer eens een cabaretvoorstelling in een theater. Ga poolen of karten, en bowlen is niet alleen bedoeld voor verjaardagsfeestjes! Er is meer in de wereld dan alleen je stamcafé.

OUDERS

- Maak afspraken met de ouders van vrienden of vriendinnen van je kinderen. Vaak blijkt dat ouders tegen elkaar uitgespeeld worden.
- Voor het welzijn van je kinderen mag je ook gewoon 'nee' zeggen. Met 13 jaar al regelmatig stappen is gewoon niet normaal.
- Spreek heldere tijden af met je kind. Stel duidelijke grenzen, afhankelijk van de leeftijd van je kind.
- Geef het goede voorbeeld. Dat wil niet zeggen dat je niet drinkt, maar dat je verantwoord met alcohol omgaat.
- Als kinderen 16 of ouder zijn: laat je kind rustig kennismaken met alcohol als je merkt dat het daar nieuwsgierig naar is, en denk niet te snel dat "mijn kinderen niet te veel drinken". Stel ook duidelijke straffen voor als je kind niet met de verantwoordelijkheid blijkt te kunnen omgaan en het bijvoorbeeld dronken thuis komt.
- Voor het 16^e levensjaar is alcohol enorm schadelijk voor kinderen. Laat ze dus niet drinken, leg uit dat het slecht is voor hun groei en ontwikkeling.
- Houdt alcohol en uitgaan bespreekbaar: reageer niet overspannen als je kind behoefte heeft dingen uit te proberen, en spring niet uit je vel als je kind een kater heeft, maar bespreek het wel.

- Sta niet toe dat je kind thuis indrinkt voor het de stad ingaat

HORECA

- Zorg dat uw zaak goed te (over)zien is van buitenaf;
- Maak afspraken met taxibedrijven of busjes die klanten na hun bezoek goedkoop thuis kunnen brengen;
- Sta handel en/of gebruik van drugs consequent niet toe;
- Wees helder en consequent over openingstijden;
- Afkoeluurtje, een uur langer open onder voorwaarde dat er geen alcohol meer in dat laatste uurtje geschonken wordt;
- Controleer streng op leeftijden.
- Neem als horeca de verantwoordelijkheid niet te blijven schenken als je ziet dat jongeren al veel te veel alcohol genuttigd hebben.
- Ook met niet alcoholische drank kan het thuis gezellig zijn. Straal dat uit.
- Maak een deal met een lokaal taxibedrijf. Biedt mensen met een slok teveel op aan een taxi te bellen.
- Schenk het laatste uur dat je open bent geen alcohol meer, maar fris.

POLITIEK

Het uitgaansbeleid speelt zich op verschillende niveaus af. Denk bijvoorbeeld aan landelijke regels zoals het rookverbod en de minimumleeftijd van 16 jaar. Gemeenten moeten echter toezien op de uitvoering ervan. Tot slot komt ook de provincie om de hoek kijken wanneer het bijvoorbeeld gaat over hulpverlening aan jongeren die verslaafd zijn.

Lokaal - handhaving

- Openbare dronkenschap is strafbaar. Handhaaf dat beleid door dronkelappen 's nachts te laten afkoelen in een cel, en door jonge dronkelappen thuis bij de ouders af te zetten.
- Voorzie drukke uitgaansgelegenheden van camera's
- Train gemeentelijke toezichthouders als toezichthouder op de drank- en horecawet (de ministers Klink, Rouvoet en ter Horst geven hiervoor de mogelijkheid in hun nieuwste plannen)
- Sluit consequent hokken en keten die de drank- en horecawet of de bouwregelgeving overtreden. Door de goedkope alcoholprijs die deze keten kunnen bieden door ontduiking van deze regels is de drank er goedkoop en drinken jongeren veel. Dronken jongeren veroorzaken overlast, zeker als ze daarna nog uitgaan. Ook is er rond keten vaak sprake van rijden onder invloed.
- Verdeel sluitingstijden binnen steden (classificeren van horecagelegenheden). Zo voorkom je dat grote groepen jongeren in de stad blijven hangen en onder invloed van alcohol rottigheid uithalen.
- Grijp de kans aan die het kabinet biedt in haar nieuwste plannen: stel leeftijdsgrenzen in na bepaalde tijdstippen. Zo hebben jongeren het op tijd gezellig met leeftijdsgenoten.

Landelijk - regelgeving

- Zorg voor meer bekendheid bij ouders over de gevolgen van jong en veel drinken. Alcohol is, zeker voor jongeren onder de 16, gewoon vergif. Ouders realiseren zich vaak niet wat de gevolgen zijn (hersenschade, psychische problemen).
- Laat jongeren echt zien wat drank doet met hun hersenen; hoe ziet je toekomst eruit, wat kan je nog bereiken?
- Verbied alcoholreclame, zoals ook de tabaksreclame al is verboden. Niet alleen voor 21.00uur, maar dag en nacht.

Openbaar vervoer

- Regel voldoende busvervoer van en naar populaire uitgaanslocaties. Stem dit af met de kroegen; zorg dat er rond sluitingstijd voldoende bussen rijden zodat jongeren niet blijven hangen.
- Sluit populaire uitgaanslocaties aan op het nachtnet, zodat jongeren niet de hele nacht door hoeven te gaan of blijven hangen in de stad na het stappen.

Om te laten zien dat onze plannen werken, hier enkele succesvolle voorbeelden uit binnen- en buitenland

- In Katwijk zijn minderjarigen na 22:00 niet meer welkom in kroegen of bij feesten. Bepaalde kroegen laten mensen toe tot 24:00 maar blijven open tot 02:00. Zo voorkomen ze dat mensen pas laat komen en laat weer gaan.
- In Lisse is een proef met samenscholingsverboden geslaagd en doorgezet. Op vrijdag- en zaterdagavond is het verboden om samen te scholen. Dit heeft de problemen met baldadige jongeren opgelost. Deze maatregel werkt alleen als niet alle kroegen en clubs tegelijk sluiten.
- In Deventer brengt de politie minderjarige dronken jongeren naar huis. Ze krijgen een proces-verbaal mee en de ouders worden desnoods midden in de nacht ingelicht.
- In New York heeft de gemeente alle vervoersstromen die plaatsvinden rond het uitgaan inzichtelijk gemaakt om zo het openbaar vervoer te laten aansluiten op het uitgaansleven. Dit voorkomt dat jongeren op straat blijven hangen.

Concrete maatregelen

Concrete maatregelen zijn pas effectief als ze in de juiste context worden geplaatst. Zolang ouders kinderen vanaf hun 12^e thuis leren drinken, zich onverschillig opstellen tegenover drankmisbruik en zelf onverantwoord met alcohol omgaan is geen enkele maatregel nuttig. Bij het samenspel tussen overheid en ouders is het de rol van de overheid om ouders te informeren over de gevaren van alcoholmisbruik en de manier waarop ze daarmee om kunnen gaan. Ook moet de overheid jongeren doormiddel van campagnes blijven informeren over de gevolgen van alcoholmisbruik. Wij stellen voor dat de volgende maatregelen op korte termijn genomen worden:

1. Er komt een landelijk overleg tussen verschillende vertegenwoordigers van actoren. Ook jongeren zelf worden bij dit overleg betrokken, door middel van regiovertegenwoordiging via scholen.
2. Er wordt door middel van blaastest gecontroleerd op openbare dronkenschap als mensen overlast veroorzaken.
3. Jongeren onder de 16 die dronken over straat lopen moeten door de politie bij hun ouders worden thuisgebracht.
4. Bezoekers die voor, tijdens of na hun bezoek aan een horecagelegenheid overlast veroorzaken worden voor een bepaalde tijd geweigerd. Bij herhaling kan een horecaverbod worden opgelegd.
5. Bij zogenaamde HotSpots moeten genoeg taxi- en ov-faciliteiten zijn om de doorstroom van de uitgaanslocaties te vergemakkelijken. Zo voorkom je dat jongeren blijven hangen in de steden en rotzooi gaan uithalen.
6. Om te voorkomen dat jongeren die in de stad blijven hangen rotzooi gaan schoppen moet er standaard cameratoezicht komen op uitgaans-HotSpots.
7. Keten zijn serieuze uitgaansgelegenheden. Jongeren gaan er uit in een vertrouwde plek. Daarom moeten keethouders of door keten aangewezen barmannen cursussen volgen, een vergunning verdienen om alcohol te mogen schenken en moet brandveiligheid en toelatingsbeleid goed geregeld zijn. Ook moet er beleid worden geschreven rondom overlast door keten. Door

keten serieus te nemen voorkom je dat jongeren elders rondhangen en overlast veroorzaken.

8. Blowen op straat veroorzaakt overlast en moet verboden worden. De in 2005 aangenomen motie-Rouvoet/Weekers hiertoe moet worden uitgevoerd.
9. Gemeenten worden aangemoedigd om kroegen te classificeren en verschillende kroegen verschillende sluitingstijden op te leggen.
10. Er komt een verbod op alle alcoholreclame, niet alleen tot 21.00 uur, maar dag en nacht.

Conclusie

Met dit manifest hebben we een aantal voorstellen gedaan voor alle groepen die te maken hebben met jongeren en uitgaan. Zoals wij eerder al stelden: het antwoord op alle vragen is niet door de politiek te geven. De politiek kan wel meedenken. Dat hebben wij met dit manifest gedaan. Nu zijn jongeren, ouders, horeca, scholen, politie, etc. aan de beurt om van ons het estafettestokje over te nemen zodat uitgaan in Nederland gezellig blijft. *It's party time!*

Slot

Dit manifest hebben wij niet alleen geschreven. Daarom is het op zijn plaats om enkele mensen te bedanken. Dit wil niet zeggen dat de mensen die wij bedanken de inhoud van het manifest voor 100% onderschrijven. Voor de inhoud blijven wij zelf verantwoordelijk.

Wij willen de volgende mensen bedanken voor hun advies, tips en kritiek op ons manifest:

Atie Kuijt, ChristenUnie Katwijk
Jan Hilverts, ChristenUnie Groningen
Klaas Jan van der Bent, ChristenUnie Katwijk
Theo van der Sluijs, stichting Voorkom
Wout Schonewille, Hervormd Gereformeerde Jeugdbond (HGJB)

Februari 2008

Rogier Havelaar
Voorzitter PerspectieF

Mart Keuning
Vice voorzitter PerspectieF

